

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Buffer Noord-Zwartemeer

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

22 april 2015 / rapportnummer 3023-27

1. Hoofdpunten van het MER

Gedeputeerde Staten van de Provincie Drenthe hebben het voornemen aan de noordzijde van het Bargerveen bij Zwartemeer een bufferzone ('Buffer Noord') in te richten en tegelijkertijd de kade aan de noordoostzijde van het Bargerveen te versterken. Om de buffer in te kunnen richten wordt een inrichtingsplan voor het 65ha grote gebied opgesteld. Het inrichtingsplan wordt uitgewerkt in een bestemmingsplan (gemeente Emmen) en een ontgrondingsvergunning (provincie Drenthe). Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan en ontgrondingsvergunning wordt een gecombineerde plan-/project-m.e.r.-procedure doorlopen.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een gedegen probleemanalyse en van daaruit een onderbouwing van de geformuleerde doelstellingen en randvoorwaarden voor het initiatief;
- een beschrijving van alternatieven die maximaal tegemoet komen aan de geformuleerde hoofddoelen voor natuur en waterveiligheid en varianten voor landschap en recreatie;
- de positieve en negatieve effecten en het doelbereik van de alternatieven met daarbij speciale aandacht voor het dilemma tussen het realiseren van de natuurdoelen enerzijds en het voorkomen van wateroverlast anderzijds.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het MER Buffer Noord-Zwartemeer. Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

2. Probleemstelling, doel en beleidskader

2.1 Probleemanalyse en doel

Onderbouw in het MER vanuit een gedegen probleemanalyse de in de NRD geschetste doelstellingen voor natuur, hydrologie, landschap en recreatie en de randvoorwaarden vanuit de landbouw en bebouwde omgeving.

In afbeelding 2.2. van de GGOR-studie is te zien dat aan de noordzijde de actuele grondwaterstand tot in de veenbasis reikt en meer naar het westen niet. Voor het herstel van het Bargerveen is het echter van belang dat de grondwaterstand overal tot in de veenbasis reikt. Onderbouw in relatie tot de gestelde doelen en randvoorwaarden de gekozen locatie aan de noordzijde en de omvang en vorm van de bufferzone. Beschrijf de alternatieven die in het voortraject daarvoor zijn overwogen en de bijbehorende voor- en nadelen.

Beschrijf in het MER de doelen en randvoorwaarden dusdanig concreet dat de alternatieven gescoord kunnen worden op hun bijdrage aan de realisering ervan. Geef helder aan wat hoofd- respectievelijk nevendoelen zijn.²

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de besluitvorming en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga, naast het al in de NRD opgenomen beleidskader, in ieder geval in op de afspraken die zijn gemaakt ten aanzien van de bergingsopgave vanuit de herinrichting Emmen-Zuid en de gevolgen van deze afspraken voor het onderhavige project.

3. Alternatieven en varianten

Werk in het MER alternatieven uit waarbij maximaal tegemoet gekomen wordt aan respectievelijk de natuur- en waterveiligheidsdoelen. Belangrijke parameters daarbij zijn:

- voor natuur: het benodigde waterpeil en de noodzakelijke verschraling;
- voor waterveiligheid: de benodigde hoeveelheid waterberging (waterdiepte x oppervlak).

Werk binnen deze alternatieven varianten uit voor landschap en recreatie. Belangrijke parameters daarbij zijn:

- voor landschap: de openheid en rechtlijnigheid van het hoogveenontginningslandschap en de (zicht)relatie tussen bewoningskernen/linten en hun omgeving;³
- voor recreatie: de aantrekkelijkheid van het gebied, bepaald door waterkwaliteit, natuurlijkheid, variatie en toegankelijkheid.

---

² De Commissie maakt uit de NRD op dat het project primair gericht is op het herstel van het Natura 2000 gebied Bargerveen.

³ Zie in dit verband het advies van de Rijksadviseur voor het landschap, prof. E. Luiten. Deze adviseert het ontwikkelen van een visie/ambitie voor het landschap op basis van een analyse/diagnose ervan. De visie/ambitie kan de basis vormen voor het ontwikkelen van varianten. Zie verder paragraaf 4.4. van dit advies.

Bepaal voor deze alternatieven en varianten de milieueffecten en het doelbereik en ontwikkel op basis daarvan een (voorkeurs-)alternatief dat optimaal tegemoet komt aan de doelen en randvoorwaarden. Onderbouw daarbij gemaakte keuzes en de bijbehorende consequenties voor natuur en milieu. Ga specifiek in op de dilemma's waar het gaat om de gewenste combinatie van peilverhoging en berging in de aan te leggen buffer in relatie tot het al aanwezige laagwaterbekken en het Bargerveen.

Beschrijf de maatregelen waarmee mogelijke negatieve effecten (bijvoorbeeld water- en muggenoverlast) gemitigeerd kunnen worden.⁴

4. Milieugevolgen

4.1 Algemeen

Onderbouw de keuze van de rekenregels/-modellen en van de gegevens waarmee de gevolgen van het voornemen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid) en in de gehanteerde rekenregels/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte mogelijke gevolgen en geef aan wat dit betekent voor de vergelijking van de varianten.

4.2 Water en bodem

Stel voor de bufferzone een water- en stoffenbalans op en analyseer de waterbehoefte van de bufferzone, de waterbeschikbaarheid in het gebied en de toekomstige waterkwaliteit van de bufferzone. Maak daarbij onderscheid in een gemiddelde situatie en een extreem droge situatie. Betrek bij de analyse van de waterbehoefte van de bufferzone ook de waterbehoefte vanuit de landbouw in het gebied. Geef aan in welke mate wordt voldaan aan de doelen voor natuur en recreatie in de bufferzone, en de eisen gesteld door de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Bepaal het effect van de bufferzone op het Bargerveen en de omgeving met behulp van een voor het schaalniveau passend grondwatermodel en vertaal deze effecten naar de consequenties voor de landbouw en voor bebouwing. Gebruik daarvoor een grondwatermodel dat geschikt is om zowel de zomer- als wintersituatie te berekenen.⁵

Ten behoeve van de inrichting van de bufferzone worden delen van het projectgebied afgegraven. Beschrijf de huidige bodemopbouw in het projectgebied en ga daarbij gedetailleerd

---

⁴ Ook in de zienswijzen wordt aandacht gevraagd voor het voorkomen van water- en muggenoverlast.

⁵ In de NRD is aangegeven dat de effecten op het grondwater met een regionaal model (MIPWA) worden berekend. De Commissie gaat er van uit dat hierbij de in 2014 verbeterde versie van het MIPWA-model wordt bedoeld. Dit model is op onderdelen verbeterd, maar onder andere de grondwateraanvulling in dit verbeterde model wordt nog als erg onbetrouwbaar beschouwd. Er lijkt sprake van een conceptuele modelfout, die de interpretatie van de berekeningsresultaten moeilijk maakt. Op voorhand kan niet gesteld worden dat een eventuele conceptuele modelfout op basis van het superpositiebeginsel wegvalt. Referenties: MIPWA modelopzet Bargerveen, Actualisatie basisgegevens + nieuw lagenmodel 2014; MIPWA modelopzet Bargerveen (2014), Validatie, aanpassing en kalibratie model, 2014.

in op de aan- en afwezigheid van water remmende lagen. Beschrijf het effect van de afgravingen in relatie met deze eventueel aanwezig waterremmende lagen en bereken de hydrologische consequenties indien waterremmende lagen worden afgegraven. De Commissie merkt op dat hiervoor de bodemopbouw gedetailleerd in het gebruikte grondwatermodel moet zijn ingebracht.

De bufferzone heeft mede als doel het voorkomen van wateroverlast door opvang van water uit het Bargerveen en een vertraagde afvoer hiervan. De bufferzone moet de piekbelasting van het oppervlaktesysteem opvangen. Om de wateroverlast in de huidige situatie en het effect van de bufferzone op de reductie van de piekbelasting van het oppervlaktewatersysteem te berekenen, is een oppervlaktewatermodel nodig dat bij een bepaalde inrichting van de bufferzone, voor bepaalde intensieve neerslaggebeurtenissen, de waterstanden in het omliggende oppervlaktewaterstelsel en de eventuele inundatie in het omliggende gebied berekent.⁶

4.3 Natuur

Maak bij de effectbeschrijving onderscheid tussen effecten op het buffergebied en de omgeving daarvan (Natura 2000-gebied Bargerveen, EHS en mogelijk overige natuurwaarden). De belangrijkste milieueffecten op de natuur hangen samen met veranderingen in de bodemopbouw, de waterhuishouding, waterkwaliteit en interne eutrofiëring door vernatting en mogelijk het aantrekken van vogels door de nieuwe inrichting.

4.3.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Beschrijf voor het Natura 2000-gebied Bargerveen⁷ de gevolgen van het voornemen voor:⁸

- de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit⁹ van habitattypen en leefgebieden voor soorten;
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends.

Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significant negatieve gevolgen

---

⁶ De in de NRD voorgestelde toetsing op de ontwateringsdiepte (het verschil tussen maaiveld en de grondwaterstand) biedt hierin geen inzicht en schiet hierin te kort. Voor het bepalen van de effecten van de bufferzone in deze adviseert de Commissie gebruik te maken van een oppervlaktewatermodel.

⁷ Indien in het studiegebied ook Natura 2000 gebied in Duitsland voorkomt dient dat ook in de effectbeschrijving te worden betrokken.

⁸ Het gaat om een duiding welke effecten de buffer heeft voor de natuur. Geef bijvoorbeeld aan, op basis van het met hydrologische modellering vastgestelde oppervlak met niet meer droogvallende veenbodem, welk type habitat in potentie zal toe- en afnemen (kwantitatief). Geef vervolgens een kwalitatieve inschatting van de mogelijke ecologische gevolgen daarvan. De Commissie verwacht dat veel informatie ontleend kan worden aan de gebiedsanalyse die in het kader van het PAS is gemaakt.

⁹ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van EL&I: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=profielen>.

kan hebben voor het Natura 2000-gebied, geldt dat een Passende beoordeling opgesteld moet worden, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied.¹⁰ Bij plan-m.e.r. moet deze Passende beoordeling onderdeel uitmaken van het MER.¹¹ Onderzoek, indien van toepassing, in de Passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.¹² Uit de wetgeving volgt dat een project of plan alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹³ met succes wordt doorlopen.¹⁴

EHS

De bufferzone zal deel uit gaan maken van de EHS. Beschrijf de 'toekomstige wezenlijke kenmerken en waarden' die voor de bufferzone gaan gelden en in welke mate die met het initiatief gerealiseerd (kunnen) worden. Beschrijf voor de EHS-gebied(en) rond het plangebied de daarvoor geldende 'wezenlijke kenmerken en waarden'. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op de actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft.

4.3.2 Soortenbescherming

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.¹⁵ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen (denk aan verstoring door recreatie) voor deze beschermde soorten¹⁶ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen¹⁷ overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

4.4 Landschap

Beschrijf de plaats van de Buffer Noord in een bredere context van alle bufferzones rondom het Bargerveen. Sluit aan bij het advies van de Rijksadviseur voor het landschap, prof. E. Lui-

---

¹⁰ Art. 19f, lid 1, Natuurbeschermingswet 1998 voor projecten en art. 19j, lid 2, Natuurbeschermingswet 1998 voor plannen.

¹¹ Art. 19j, lid 4, Natuurbeschermingswet 1998.

¹² Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

¹³ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁴ Art. 19g en 19h, Natuurbeschermingswet 1998.

¹⁵ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

¹⁶ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹⁷ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

ten over de behandeling van het landschap in de MER. De formulering van een ruimtelijke diagnose en een ruimtelijke ambitie staan daarin centraal. De ruimtelijke diagnose komt tot stand door confrontatie van het voornemen met de bestaande landschappelijke waarden. Die zijn in dit geval verbonden aan de eigenschappen van het hoogveenontginningslandschap en de aanwezigheid daarin van een omvangrijk hoogveenrestant. Het voornemen is in dit geval een verandering van bestemming en gebruik voor een deel van het gebied, onder gelijktijdige beïnvloeding van de hydrologie.

Bij het vaststellen van de invloed van het voornemen op het landschap is de zogeheten lagenbenadering een bruikbaar hulpmiddel.¹⁸ Deze benadering biedt inzicht in de constructie/opbouw en compositie van het landschap. Ze verduidelijkt op welke eigenschappen en kenmerken de aan het landschap toegekende waarden stelen. Vanuit de lagenbenadering wordt ook duidelijk waarop de ingrepen die deel uitmaken van het voornemen aangrijpen en hoe deze de kwaliteit van het landschap beïnvloeden. Idealiter levert dit tevens aanknopingspunten voor (alternatieve) aanvullende maatregelen. Commissie adviseert de samenhang tussen de resultaten van de lagenbenadering en de aan het landschap toegekende waarden in kaartbeelden weer te geven.

Verbind, aansluitend bij het voorgaande, in de aangekondigde gebiedsanalyse de kenmerken van het bestaande landschap aan de historische ontwikkeling en zoek naar raakpunten tussen de huidige en toekomstige inrichting van het gebied. Schenk bij de beoordeelde effecten op het landschap vooral aandacht aan de invloed van het voornemen op de ruimtelijke en functionele relatie van Zwartemeer met zijn omgeving.

De Commissie adviseert de verschillende varianten voor de inrichting van de bufferzone en het aangrenzende landbouwgebied te visualiseren.

4.5 Overig

Werk de overige thema's uit zoals aangegeven in de NRD. Geef speciale aandacht aan de in de zienswijzen geuite zorgen voor wat betreft wateroverlast en schade aan huizen, en overlast door ongedierte (muggen, steekvliegen, etc). Geef aan welke mitigerende maatregelen mogelijk zijn, bijvoorbeeld de aanleg van een kwelsloot op zekere afstand tot de bebouwing in Zwartemeer ter voorkoming van wateroverlast en het realiseren van een specifieke inrichting van het buffergebied om de last van insecten te beperken. Geef aan hoe de daadwerkelijk optredende overlast zal worden gemonitord en welke mogelijke maatregelen achter de hand beschikbaar zijn als de overlast in de praktijk groter blijkt dan voorzien.

---

¹⁸ In de lagenbenadering wordt een onderscheid gemaakt tussen een laag van het natuurlijke systeem, een laag van de civieltechnische inrichting en de laag van het grondgebruik. De historische en huidige wisselwerking tussen de lagen heeft het concreet waarneembare landschap als resultaat. De lagenbenadering is beschrijvend, ze leidt niet automatisch tot waardetoekenning. Belangrijke elementen in de lagenbenadering voor dit project zijn geomorfologie (reliëf), waterhuishouding, bodem en verkavelingsstructuren die samenhangen met historisch landgebruik.

5. Overige aspecten

5.1 Vergelijking van alternatieven en varianten

Maak een onderscheid tussen milieueffecten en effecten op doelbereik. Ga zowel in op negatieve en positieve effecten en houd die bij de effectbeoordeling gescheiden.

De (milieu)effecten van de alternatieven en varianten moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de aard en mate waarin de alternatieven en varianten andere effecten veroorzaken. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

Geef voor ieder van de alternatieven en varianten aan in welke mate de gestelde doelen kunnen worden gerealiseerd. Gebruik hiervoor eenduidige en, zo veel als mogelijk, kwantificeerbare toetsingscriteria. Onderbouw op basis van doelbereik en effecten de keuze voor het voorkeursalternatief.

5.2 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven en varianten. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdttekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten, de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en varianten en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief c.q. de voorkeursvariant..

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Drenthe en de gemeenteraad van de gemeente Emmen

Besluit: Bestemmingsplan en ontgrondingsvergunning voor inrichting bufferzone aan de noordzijde van het Bargerveen

Categorie Besluit m.e.r.:

Plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C16.1 en D16.1 en vanwege passende beoordeling

Activiteit:

Inrichting van een bufferzone aan de noordzijde bij Zwartemeer, en versterking van de kade aan de noordoostzijde van het Bargerveen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure op website van de provincie Drenthe op 24 februari 2015

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 26 februari t/m 8 april 2015

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 18 februari 2015

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 22 april 2015

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. D.A. Boogert

dr. G.P.J. Draaijers (werkgroepsecretaris)

dr. F.H. Everts

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ir. Th. G.J. Witjes

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau Milieueffectrapportage Buffer Noord-Zwartemeer, HaskoningDHV Nederland B.V., 12 februari 2015;
- Partijkeuring en Asbestonderzoek, Grontmij Nederland B.V., Assen, 27 januari 2011;
- Uitkomsten Ontwerpatelier 1: varianten Buffer Noord Bargerveen-Zwartemeer, Royal HaskoningDHV, 25 maart 2015;

De Commissie heeft kennis genomen van 7 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 10 april 2015 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het
milieueffectrapport Buffer Noord-Zwartemeer**

ISBN: 978-90-421-4093-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

